

II ВСЕУКРАЇНЬСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

«ІННОВАТИКА В ОСВІТІ, ДИЗАЙНІ ТА МИСТЕЦТВІ»

Державний заклад «Південноукраїнський
національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»

**ХУДОЖНЬО-ГРАФІЧНИЙ
ФАКУЛЬТЕТ**

24-25 КВІТНЯ 2025 Р.
м. Одеса, Україна

Міністерство освіти і науки України

**Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
художньо-графічний факультет
кафедра професійної освіти та дизайну**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**II ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**«ІННОВАТИКА В ОСВІТІ, ДИЗАЙНІ
ТА МИСТЕЦТВІ»**

24-25 квітня 2025 р.

Одеса, 2025

УДК: 378:[37+7]:001.895
Ш87

Рекомендовано до друку Вченою радою Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського» (протокол № 16 від 29.05.2025 р.)

Рецензенти:

Бредньова Віра Петрівна, кандидат технічних наук, професор кафедри
нарисної геометрії та інженерної графіки Одеської державної академії
будівництва та архітектури;

Бартенєва Ірина Олександрівна, кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський
національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Інноватика в освіті, дизайні та мистецтві : матеріали II Всеукраїнської
науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 24-25 квітня
2025 року. Одеса: Університет Ушинського, 2025. 194 с.

До збірника увійшли матеріали II Всеукраїнської науково-практичної
конференції «Інноватика і освіті, дизайні та мистецтві», яка відбувалася у
Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського» 24-25 квітня 2025 року.

Матеріали конференції відображають науково-дослідницькі та
методико-орієнтовані підходи та сучасні тенденції, щодо використання
різноманітних інновацій, актуальних проблем в освіті, дизайні та мистецтві в
контексті сьогодення.

Збірник призначений для науковців (докторанти, аспіранти,
магістранти), здобувачів вітчизняних та зарубіжних закладів вищої освіти,
педагогічних працівників різних типів закладів освіти, художників,
дизайнерів, представників творчих спілок, арт-ринку.

Відповідальність за дотримання вимог академічної доброчесності в
текстах доповідей несуть їх автори.

© Державний заклад «Південноукраїнський
національний педагогічний університет
імені К.Д. Ушинського», 2025
© Колектив авторів, 2025

Топал А. В., Богайчук Л. Р. ІННОВАЦІЙНІ ТЕКСТУРИ У СУЧАСНОМУ МИСТЕЦТВІ	149
Усов В. В., Шкатуляк Н. М. STEAM – ІННОВАЦІЯ У ПІДГОТОВЦІ ДИЗАЙНЕРІВ	152

СЕКЦІЯ 3. ІННОВАЦІЇ В СУЧАСНОМУ МИСТЕЦТВІ ТА ДИЗАЙНІ

Величко Д. О. СИНТЕЗ ТРАДИЦІЙНИХ І ЦИФРОВИХ ТЕХНІК У СУЧАСНОМУ МИСТЕЦТВІ	155
Григоренко В. А., Лісогор А. В. ПРОЄКТУВАННЯ АРТ-ПРОСТОРУ ВИСТАВКОВОГО СТЕНДУ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНОГО ІМІДЖУ	158
Ду Дзіні ПРОФЕСІОГЕНЕЗ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ МИСТЕЦТВА: ІННОВАЦІЙНІ КООРДИНАТИ	162
Куртока В. М., Штайнер Т. В. UPCYCLING ЯК ХУДОЖНІЙ МЕТОД У СТВОРЕННІ КОНЦЕПТУАЛЬНОЇ КОЛЕКЦІЇ ОДЯГУ	165
Мірошніченко О. В., Величко Д. О. КОЛОРИТ ЯК ОСНОВА ТВОРЧОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ: ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ, МУЗЕЙНОЇ СПРАВИ ТА ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНОГО КОНТЕКСТУ	169
Спасскова О. П. ОГАСТЕС П'ЮДЖИН – ПРОВІСНИК ДИЗАЙНУ, ЩО ВИПЕРЕДИВ СВІЙ ЧАС	173
Страутман Л. Л. ЦИФРОВА МОДА ЯК ІННОВАЦІЙНА ФОРМА ВІЗУАЛЬНОГО САМОВИРАЖЕННЯ: ВІД ВІРТУАЛЬНОГО ОДЯГУ ДО МЕТАВСЕСВІТІВ	177
Телих Є. О., Лісогор А. В. ФІРМОВИЙ СТИЛЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЕМОЦІЙНОГО ВПЛИВУ В ДИЗАЙНІ РЕКЛАМНОГО ПОСТМАТЕРІАЛУ ДЛЯ АУДИТОРІЇ	181
Телих О. О., Штайнер Т. В. ДИЗАЙН-МАКЕТ ОБКЛАДИНКИ ЖУРНАЛУ ЯК ПРОДОВЖЕННЯ СЦЕНІЧНОГО ОБРАЗУ	185
Shtainer T. MEDIA ART AND DIGITAL DESIGN IN CREATING VARIETY POP PERFORMANCE	189

UPCYCLING ЯК ХУДОЖНІЙ МЕТОД У СТВОРЕННІ КОНЦЕПТУАЛЬНОЇ КОЛЕКЦІЇ ОДЯГУ

Киртока Валерія Миколаївна

*здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
художньо-графічного факультету*

*Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського», м. Одеса, Україна*

Штайнер Тетяна Віталіївна

*науковий керівник: викладач кафедри професійної освіти та
дизайну Державного закладу «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна*

Ключові слова: апсайклінг, концептуальна мода, етичний дизайн, рециклінг, сталість, художній метод, апсайкл-колекція

Сучасна мода переживає період активного переосмислення цінностей, у якому на перший план виходить питання етичного виробництва, сталого розвитку та відповідального ставлення до навколишнього середовища. Одним із проявів цієї тенденції є зростаюча популярність апсайклінгу (upcycling) – процесу художньої переробки речей або матеріалів із метою створення нових дизайнерських продуктів, зокрема у сфері одягу.

З теоретичної точки зору, важливо окреслити відмінність апсайклінгу від рециклінгу. Якщо останній передбачає зниження якості матеріалу в процесі вторинної переробки, то апсайклінг базується на принципі «ціннісного додавання» – творчому переосмисленні та підвищенні значущості матеріалу як естетичного або концептуального об'єкта. Таким чином, апсайклінг постає не лише як екологічна практика, а як повноцінний художній метод, що інтегрує соціальну відповідальність, інноваційність і критичне мислення.

Звертаючись до витоків концепції, варто зазначити, що хоча термін «апсайклінг» увійшов у модний дискурс наприкінці ХХ століття, сама практика повторного використання матеріалів має глибокі історичні корені. Вперше термін був зафіксований у праці Р. Дж. Макдонога і М. Браунгарта «Cradle to Cradle» (2002), де

апсайклінг був представлений як елемент екологічної концепції замкнутого виробничого циклу [6].

У зв'язку з цим апсайклінг у мистецькому контексті слід розглядати як процес трансформації «відходів» у «значущі об'єкти», що має не лише матеріальну, а й естетичну, семіотичну та культурну цінність. Як зазначає дослідниця О. Даниленко, апсайклінг «створює можливості для критичного аналізу споживацької культури і сприяє формуванню нових художніх стратегій» [2, с. 48], чим підкреслює його поліфункціональний потенціал у художніх практиках.

З огляду на це, апсайклінг можна розглядати як інструмент художнього висловлення, що перебуває на перетині дизайну, ремесла, соціального активізму та перформативних практик. Саме тому він набуває дедалі більшої популярності серед сучасних дизайнерів, які прагнуть створювати не лише речі, а й змісти.

Світова мода активно реагує на критику fast fashion, шукаючи альтернативні підходи. Однією з відповідей стає використання апсайклінгу. Дизайнери працюють із вживаними тканинами, залишками виробництва, вінтажним одягом та промисловими матеріалами, трансформуючи їх у концептуальні колекції з унікальним змістовним наповненням та яскраво вираженим соціальним меседжем.

Прикметним є приклад бренду «Marine Serre», який інтегрує старі рушники, футболки, шкіру та синтетичні матеріали в еко-футуристичні образи, зберігаючи сліди минулої історії речей [7]. Інший яскравий приклад – діяльність британської дизайнерки Бетані Вільямс, яка поєднує апсайклінг з соціальними ініціативами, залучаючи до створення колекцій вразливі групи населення, зокрема безпритульних та учасників реабілітаційних програм [5].

У цьому контексті апсайкл-колекції постають не лише як естетичні витвори, а як засоби художньої комунікації, що стимулюють переосмислення споживацьких практик і функціонування моди як соціального феномена. Одяг стає носієм ідеї, а не просто об'єктом споживання.

Відтак, апсайклінг як художній метод базується на концептуальному підході до матеріалу. Кожен використаний фрагмент має власну історію, символіку та емоційний потенціал. У цьому процесі дизайнер виступає радше куратором, ніж виробником: він не створює «з нічого», а інтерпретує вже існуюче, змінюючи його функцію, контекст і смислову наповненість.

Це передбачає і специфічний творчий підхід – поєднання випадковості, інтуїції та композиційної логіки. Завдяки цьому кожна колекція стає унікальною не лише за формою, а й за змістом, транслюючи складні наративи на теми екології, ідентичності, пам'яті та споживання.

Згідно з аналізом І. Колесникової, *«апсайкл-дизайн апелює до поняття «естетики недосконалого», де видимість швів, потертостей, асиметрії стає елементом стилю і засобом художньої мови»* [4, с. 75]. Ця естетика дозволяє не лише протистояти масовому виробництву, а й формувати альтернативні естетичні парадигми.

У практиці створення концептуальних колекцій апсайклінг відкриває можливості для формування цілісного художнього висловлення. Наприклад, використання одягу з секонд-хенду, що має індивідуальну історію власника, дозволяє будувати образи з ностальгічним або критичним соціальним підтекстом.

Центральною характеристикою концептуального апсайклінгу є зосередженість не на функціональності, а на ідеї. Дизайн виконує роль візуального мислення, а створений одяг – функціонує як арт-об'єкт, здатний транслювати складні культурні та філософські меседжі.

У вітчизняному мистецькому контексті також спостерігається активізація апсайкл-практик. Зокрема, дизайнерка Т. Ковтун у серії *«Second Memory»* інтерпретує старі сукні 1980-х років крізь призму сучасної концепції травматичної пам'яті, створюючи багатопланові наративи [3].

Не менш важливою є роль апсайклінгу в художній освіті. У контексті освітніх стратегій він виступає як засіб стимулювання креативного мислення, розвитку етичної свідомості та формування критичного погляду на матеріальну культуру. Як зазначає Н. Власова, *«апсайклінг як педагогічна стратегія дозволяє студентам поєднати дизайн-мислення з культурною чутливістю»* [1, с. 112].

Крім того, апсайклінг має інклюзивний характер – він доступний широкому колу учасників, не потребує значних фінансових витрат і може бути реалізований у рамках громадських ініціатив, майстерень або локальних арт-проектів.

Таким чином, upcycling як художній метод у створенні концептуальної колекції одягу постає як приклад інноваційного й етично орієнтованого підходу в сучасному дизайні. Він дозволяє трансформувати одяг у носія культурних кодів, символів і цінностей, розширюючи межі традиційного уявлення про моду. В умовах

екологічної та соціокультурної кризи апсайклінг формує альтернативну парадигму – повільну, свідому і глибоко художню.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Власова Н. Апсайклінг в освітньому процесі як метод художнього мислення. *Дизайн-освіта: виклики та перспективи*. 2023. № 1. С. 110–114.
2. Даниленко О. Апсайклінг як форма еко-дизайну в сучасному текстилі. *Art&Design*. 2021. № 3(15). С. 45–50.
3. Ковтун Т. Second Memory: концептуальний апсайкл-одяг як арт-проект. *Мистецтвознавчі записки*. 2022. № 41. С. 130–136.
4. Колесникова І. Апсайкл як креативна стратегія у фешн-дизайні. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв*. 2020. № 4. С. 73–78.
5. Bethany Williams: Creating change through fashion. Vogue UK. 2021. URL: <https://www.vogue.co.uk/article/bethany-williams>
6. McDonough W., Braungart M. Cradle to Cradle: Remaking the Way We Make Things. North Point Press, 2002. 208 p.
7. Sustainable Fashion and Textiles: Design Journeys / K. Fletcher. London: Routledge, 2014. 239 p.